

Elke van Cassel, *A Cold War Magazine of Causes: A Critical History of the Reporter, 1949-1968*. Dissertatie Radboud Universiteit Nijmegen, 2007, 573 pp.

·> HANS KRABBENDAM

Elke van Cassel, die in maart 2007 als Amerikanist in Nijmegen promoveerde, levert met haar dissertatie over het tweewekelijks in Amerika verschijnende opinietijdschrift *The Reporter* een waardevolle bijdrage aan het tijdschriftonderzoek. Die waarde ligt vooreerst in de wijze waarop ze één van de centrale kwesties in dit type onderzoek aanpakt: de vraag naar de invloed van een periodiek. Dit proefschrift maakt effectief gebruik van de beschikbare bronnen om aan te wijzen hoe, waarom en wanneer de redactie politieke vraagstukken op de agenda in Amerika plaatste. Van Cassels verdienste is dat ze de interne werking van de redactie en de externe politieke context waarin het blad opereerde evenveel aandacht geeft. Ze maakt zo aannemelijk hoe juist de kwetsbare band tussen redactie en lezers het succes en de ineenstorting van het tijdschrift verklaart.

Als er wat aan te merken valt op deze dissertatie is het dat de

probleemstelling een vage term bevat. De these vraagt voorzichtig naar de 'rol' van het tijdschrift als opinievormer in de Koude Oorlog en suggereert daarmee een beschrijving, terwijl er veel meer analyse tevoorschijn komt in de elf forse hoofdstukken en de conclusie dan de these doet vermoeden. De term 'rol' is niet duidelijk genoeg om als leidraad te kunnen fungeren. Het zou beter geweest zijn om de wisselwerking tussen de interne redactionele gemeenschap en de externe kring van lezers, politici en opinieleiders als het centrale begrip te nemen.

The Reporter bleek een goede keus omdat het blad vanuit een duidelijk ideaal opereerde, een redactionele eenheid vormde door de jarenlange leiding van Max Ascoli en uitkwam in een periode waarin tijdschriften (nog) een toonaangevende bijdrage leverden aan het Amerikaanse politieke debat.

Dit boek biedt overigens meer dan alleen een bijdrage aan tijdschriftstudies, het behandelt een echt Amerikanistiekonderwerp: Amerikaanse kernidealen als vrije meningsuiting, gelijkheid en openbaarheid staan in het betoog cen-

traal. Dankzij de persoon van Max Ascoli, een politiek filosoof die het fascistische Italië ontvluchtte en een rijke Amerikaanse vrouw trouwde, kreeg *The Reporter* een menselijk gezicht. Hij was ook verantwoordelijk voor de bloei in de jaren '50, waarin een indrukwekkend aantal van 200.000 abonnees het tijdschrift omhoogstuwden, en de neergang in de jaren '60, waardoor het doek voor het blad in 1968 viel. Het blad bevatte reportages over politieke ontwikkelingen in de wereld door journalisten ter plaatse, onthullingen over mislukte projecten en dubbele agenda's, maar ook recensies van nieuwe literatuur en zelfs fictie.

De hoofdredacteur was eerst de sterke schakel, dankzij zijn uitgesproken politieke stellingname in de Koude Oorlog als reactie op de totalitaire dreiging, die hij uit eigen ervaring kende, en dankzij de financiële basis die het vermogen van zijn vrouw onder het tijdschrift legde. Van Cassels goed geschreven boek leest daarom ook als een kritische biografie over een hoofdredacteur die zijn denkbeelden niet kon aanpassen aan de gewijzigde omstandigheden en door zijn weinig plooibare karakter en zwakke managementstijl de vele hooggekwalificeerde medewerkers van zijn

tijdschrift vervreemde. Ascoli miste de koerswijziging die zich in de liberale Amerikaanse gemeenschap voltrok. Het ideaal van een 'exceptioneel' Amerika raakte achterhaald toen de machthebbers in Washington in de jaren '60 het vertrouwen van het volk steeds meer verloren. Ascoli bleef een traditionele liberal die op grond van morele bezwaren dictaturen verwierp waardoor Amerika 'vanzelf' als morele winnaar uit de bus kwam. Hij zag de eigen zwakke kanten van de Amerikaanse samenleving over het hoofd, terwijl de meeste van zijn liberale medestanders na 1956 hun eerdere radicale afwijzing van het communisme nuanceerden en kritischer over Amerika zelf werden.

Ascoli's preoccupatie met de buitenlandse politiek bestendigde deze redactionele lijn, terwijl binnenlandse ontwikkelingen in bijvoorbeeld de burgerrechtenbeweging en het studentenprotest tot verandering opriepen, ook van het buitenlands beleid. *The Reporter* ging daarin niet mee en verloor daardoor belang en respect. Het blad werd steeds meer vereenzelvigd met de handhavers van de orde. Vietnam deed het blad de das om omdat het als eenling in de linkse familie de Amerikaanse interventie onverholten

bleef verdedigen. Die familie had afscheid genomen van het geloof in Amerika's morele superioriteit, dat Ascoli steeds krampachtiger ging belijden. Nadat een reeks van kwalen Ascoli's krachten sloopte zonder dat hij erin slaagde om een geschikte opvolger te vinden, raakte de onderneming in een crisis. In juni 1968 trok Ascoli zelf de stekker eruit. Een institutionele verankering had deze uitkomst wellicht kunnen voorkomen.

Aan de wortel van dit vermijdbare einde lag een reeks interne spanningen. De financiële zekerheid van de Ascolis verstoorde het evenwicht in tijden van zelfreflectie. Binnen de redactie leefde een lage verwachting van de politiek om omstandigheden te veranderen (p. 52), hoewel het de doelstelling van het blad was om beleidsmakers te beïnvloeden. De meeste energie werd gestopt in het bijsturen van de publieke opinie. In de strijd tegen het internationale communisme liet deze spreekbuis voor het vrije woord zich verleiden tot het dicht aanschurken tegen de macht. De achtergrond van vele medewerkers in de inlichtingendienst hielp het blad aan goede contacten en kopij. Tegelijkertijd verloor het blad aan geloofwaardigheid doordat het zich leende voor het

verspreiden van milde propaganda. Het oorspronkelijke ideaal leed zo schipbreuk.

Dit boeiende verhaal is uitstekend onderbouwd met een veelheid aan bronnen, zowel primair als secundair, aangevuld met interviews met redacteurs en familieleden. De onderwerpen zijn voorzien van een verhelderende context over de geschiedenis van onderzoeksjournalistiek, concurrerende tijdschriften, de liberale traditie en de netwerken in de politiek. Zo ontstond deze 'kritische geschiedenis'. De 'rol' waarnaar dit onderzoek op zoek gaat is de wijze waarop een tijdschrift de agenda voor een maatschappelijke discussie bepaalde en hoe de verschillende partijen (redactie, ambtenaren, politici, journalisten, intellectuelen, lezers) dat proces bijstuurden.

Slechts af en toe schemert er iets door van de sympathie van de auteur voor het object van onderzoek in de uitvoerige verdediging van de reputatie van het tijdschrift tegen de aantijgingen van propaganda en in haar betoog over de oorzaken van de onderschatting van *The Reporter*, maar ze aarzelt niet om de vinger op de zere plekken te leggen.

Tot slot doet Van Cassel enkele suggesties voor verder onderzoek

naar bijvoorbeeld *The Reporter* en de Korea-oorlog of de nevenactiviteiten van Ascoli. Daar zal een andere onderzoeker die dit proefschrift heeft gelezen echter niet gauw aan beginnen, want het valt niet te verwachten dat die aanvullingen het door Van Cassel geschetste beeld veel zal

veranderen. Dit boek zal langdurig het standaardwerk over *The Reporter* blijven en een herinnering aan een tijd waarin er nog een centraal medium was voor een bevlogen publiek debat over de inhoud van de politiek.